THE WORLD BANK
IBRD • IDA

MOLDOVA
Actualizare economică
Decembrie 2020

- ***COVID-19 și seceta recentă au înrăutățit drastic perspectivele Moldovei; estimăm o contracție economică semnificativă în 2020 urmată de o recuperare lentă.***
- ***Incertitudinea privind durata pandemiei și implicațiile economice și sociale ale acesteia ar putea afecta mai mult întreprinderile, angajații și gospodăriile, împiedicând redresarea.***
- ***Sărăcia se așteaptă să crească pe măsură ce gospodăriile se confruntă cu impactul crizei, inclusiv pierderea locurilor de muncă și a câștigurilor, reducerea veniturilor din remiteri și revenirea celor mai vulnerabili migranți care ar putea avea dificultăți în găsirea unui loc de muncă.***

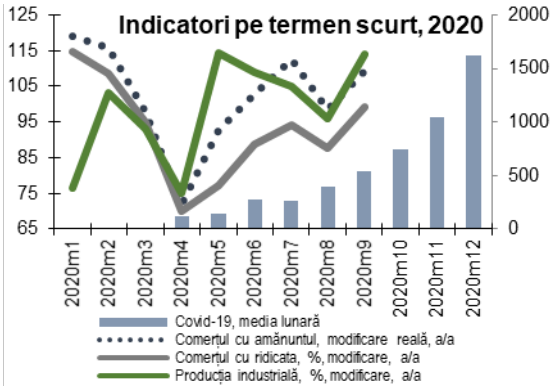

Evoluții economice recente

Pandemia a lovit o economie ce deja era în declin. După creșterea modestă de la sfârșitul anului trecut și exacerbată de pandemie, activitatea economică a scăzut în primele trei trimestre ale anului 2020, acest lucru fiind determinat în primul rând de reducerea cheltuielilor pentru consum ale gospodăriilor și a variației stocurilor. Pe partea de resurse, măsurile de carantină au oprit comerțul și producția industrială, în timp ce o secetă extremă a afectat agricultura. Numărul populației ocupate a scăzut la cel mai jos nivel din ultimii cinci ani. După încheierea carantinei economia a început treptat să-și revină, dar majoritatea indicatorilor pe termen scurt rămân în teritoriu negativ.

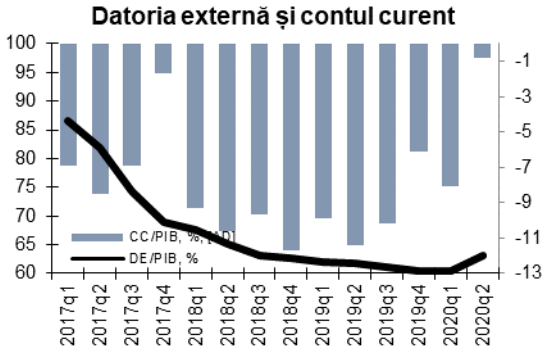

Poziția monetară a ajuns la un nivel minim record. Pe fondul reducerii prețurilor la petrol și a cererii interne, inflația a încetinit semnificativ în 2020, astfel că a ieșit din limita inferioară a coridorului de țintire în luna august. Ca răspuns, Banca Națională a redus rata de bază de 5 ori până la un nou record minim de 2,65 procente. Rata rezervelor obligatorii în lei s-a redus la 32 procente de la o valoare record de 42,5 procente în 2019.

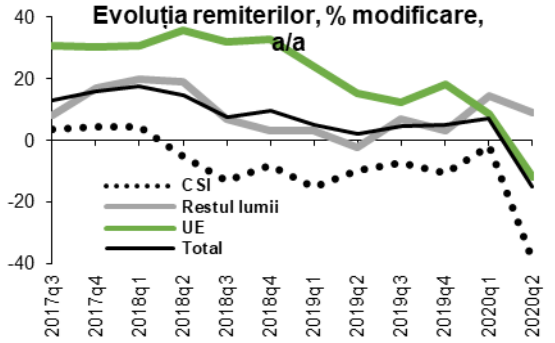

Compresia importurilor a dus la o îmbunătățire a deficitului de cont curent (CC). În prima jumătate a anului 2020, ca urmare a scăderii prețurilor la energie și a cererii interne anemice, importurile s-au contractat cu 16,4 procente, mai determinant decât declinul exporturilor (-7,4 procente) și cel al remiterilor (-4,6 procente). Ca urmare, CC de -4,4% din PIB este de aproape 2,5 ori mai mic decât în aceeași perioadă a anului 2019. Deficitul a fost finanțat în principal prin instrumente de datorie, predominant publice. În septembrie, datoria externă a înregistrat circa 65 procente din PIB. În același timp, rezervele valutare sunt la un nivel confortabil, cel mai înalt din ultimii 15 ani - 3,5 miliarde dolari SUA.

Poziția fiscală s-a deteriorat pe măsură ce economia a intrat în recesiune. Până la sfârșitul lunii octombrie, veniturile au scăzut cu 1,7 procente, impozitul pe venit și TVA la importuri fiind principalele forțe motrice. Cheltuielile publice au crescut pe măsură ce autoritățile au introdus măsuri de atenuare a pandemiei. Prioritatea fiind acordată cheltuielilor sociale, pe când investițiile s-au contractat cu peste 4 procente. Ca urmare, deficitul va ajunge la 4,5 procente din PIB, stimulând creșterea datoriei publice și public garantate cu 4 puncte procentuale până la 31,4 procente din PIB.

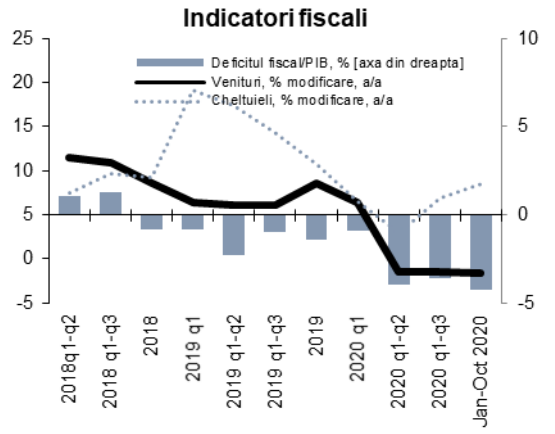

Perspective pe termen mediu

COVID-19 a înrăutățit drastic perspectivele Moldovei; estimăm o contracție a economiei în 2020 de o magnitudine nemaivăzută de la marea recesiune globală din 2009. Estimăm o scădere a PIB de -7,2 procente în 2020. Pierderile asociate cu câștigurile salariale și scăderea remiterilor din cauza carantinei în Moldova dar și la principalii săi parteneri economici vor afecta negativ gospodăriile casnice. Anticipăm creșterea sărăciei cu un punct procentual în acest an până la circa 13 procente. O mare parte din activitățile investiționale a fost amânată sau anulată din cauza incertitudinii. Cererea globală astenică, în combinație cu seceta din acest an, vor constrânge exporturile. Pe de altă parte, din cauza consumului anemic pe tot parcursul anului, și importurile se vor contracta; în rezultat contribuția exporturilor nete va fi pozitivă. În ceea ce privește producția, ne așteptăm ca această combinație dintre pandemie și secetă extremă să afecteze majoritatea sectoarelor economiei.

Incertitudinile legate de evoluția pandemiei vor menține economia sub nivelul său potențial. În cazul unor condiții mai favorabile în urma dezvoltării de vaccinuri, prognozăm o creștere economică de 3,8 procente în 2021. Încrederea consumatorilor și a investitorilor se va redresa pe fundalul stabilizării remiterilor, creșterii salariilor publice și a poziției monetare acomodative. De asemenea, se așteaptă ca majoritatea sectoarelor să-și revină, deși estimăm că nivelul anului 2019 va fi atins doar în 2022. Sectorul agricol își va reveni puternic după recolta slabă din acest an. Deși estimăm că deficitul de cont curent se va micșora în 2020, el se va lărgi treptat pe măsură ce economia începe să accelereze. În mod similar, se preconizează că inflația medie va înregistra valori sub nivelul de 5 procente al țintei pe parcursul anilor 2020-2021, dar va crește pe măsură ce redresarea se intensifică.

Deficitele fiscale vor înregistra valori mai mari decât cele istorice. Se așteaptă ca măsurile fiscale introduse pentru a atenua impactul pandemiei să stimuleze un deficit fiscal de 4,5 procente din PIB în 2020, mai mare decât mediile istorice, dar mai puțin de jumătate decât ceea ce a fost planificat în ultimele amendamente la legea bugetului de stat. În timp ce întreprinderile se confruntă cu dificultăți, iar gospodăriile suferă din cauza creșterii slabe a locurilor de muncă și a salariilor, ne așteptăm ca poziția fiscală să se deterioreze din cauza colectărilor la buget mai slabe. În concesință, datoria publică va crește rapid, dar va rămâne relativ mică în accepțiunea standardelor internaționale.

Există riscuri considerablie asociate cu această rundă de prognoze economice. Recuperarea fragilă se bazează nu doar pe condiții favorabile legate de lansarea cu succes a vaccinului, ci și de capacitatea autorităților de a înainta cu măsuri de politici structurale pe termen lung în paralel cu implementarea masurilor de redresare a economiei. Având în vedere nevoile de finanțare sporite, determinate de o povară tot mai mare a salariilor și a transferurilor sociale, este esențial de asigurat eficiența fiscală și accesul la finanțare externă. Agenda nefinisată a reformei justiției și a guvernanței, împreună cu o amprentă mare a statului în economie, reprezintă impedimente structurale importante. Reformele din sectorul financiar nebancar, reglementările concurențiale și de prețuri, combaterea corupției și asigurarea statului de drept, precum și consolidarea productivității sunt esențiale pentru reziliența sectorului privat, redresarea economică durabilă și trecerea la o nouă paradigmă de creștere. În ***Nota specială*** din această ediție analizăm impactul asupra locurilor de muncă și întreprinderilor, evidențiind domeniile pentru eficientizare.

Tabel 1: Principalii indicatori macroeconomici

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020F	2021F	2022F
PIB nominal, *miliarde MDL*	133.5	145.8	160.8	178.9	192.5	210.4	207.4	226.7	246.7
PIB real, *% creștere*	5.0	-0.3	4.4	4.7	4.3	3.6	-7.2	3.8	3.7
Consum, *% creștere reală*	4.4	-2.3	2.6	4.7	3.2	2.6	-6.8	2.4	2.7
Investiții fixe brute, *% creștere reală*	10.0	-2.3	-2.8	5.2	14.5	12.9	0.2	7.6	8.5
Export, *% creștere reală*	0.9	2.6	9.8	10.9	7.2	7.3	-14.5	6.6	7.1
Import, *% creștere reală*	3.1	-5.8	2.8	11.0	9.7	6.7	-9.1	5.1	6.3
Deflatorul PIB, *% creștere*	6.4	9.6	5.7	6.3	3.2	5.5	4.0	4.6	4.9
IPC mediu, *% modificare*	5.1	9.7	6.4	6.6	3.0	4.7	3.6	4.2	5.0
Balanța contului curent, *% PIB*	-6.0	-6.0	-3.5	-5.8	-10.6	-9.7	-6.0	-6.5	-7.1
Remiteri, *% modificare, USD*	0.4	-24.5	-5.0	13.2	11.9	3.1	-4.8	5.4	4.1
Raportul de schimb extern , *% modificare*	-2.1	5.1	3.0	0.5	-4.1	-0.5	0.2	0.1	-0.1
Datoria externă, *% PIB*	67.9	78.3	76.7	72.1	65.2	62.4	68.5	66.8	65.8
Venituri bugetare, *% PIB*	31.8	30.0	29.0	30.2	30.1	29.9	29.0	29.1	29.5
Cheltuieli bugetare, % PIB	33.3	31.8	30.5	30.8	31.0	31.4	33.5	31.5	31.4
Deficitul bugetar, % PIB	-1.5	-1.9	-1.6	-0.6	-0.8	-1.4	-4.5	-2.4	-2.0
Datoria publică și garanțiile, *% PIB*	27.2	29.6	36.9	32.7	30.1	27.4	33.2	35.1	36.2

Sursa: autoritățile Moldovei, estimările Băncii Mondiale

Informații de contact: Marcel Chistruga (mchistruga@worldbank.org), Stefano Curto, Natasha Rovo
(+373) 22 262262 www.worldbank.org/ro/country/moldova